

Utdanningsforbundet er landets største fagforening for pedagogisk personale med sine ca. 140 000 medlemmer. Utdanningsforbundet vedtok i 2001 å opprette en egen nasjonal avdeling for å ivareta de spesifikke behovene studenter i pedagogisk utdanning har knyttet til profesjonen mv. Denne avdelingen heter Pedagogstudentene i Utdanningsforbundet (PS) og er lokalisert i Oslo med heltidstillitsvalgt ledelse samt et arbeidsutvalg på ytterligere 3 personer. Avdelingen har i dag ca. 11 000 medlemmer.

Oslo, 1. november 2007

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Høring – forslag til nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning.

Vi viser til brev av 10.07.2007 fra Kunnskapsdepartementet, der Pedagogstudentene i Utdanningsforbundet (PS) inviteres til å uttale seg om forslaget til et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning.

Innledende kommentarer

PS ønsker å berømme KD for å ha iverksatt arbeidet med et nasjonalt rammeverk for kvalifikasjoner. Dette vil kunne være et nyttig verktøy for både studenter, ansatte og samfunnet for øvrig i arbeidet med å få oversikt over det norske utdanningssystemet, veier gjennom det og muligheter etter endt utdanning.

PS mener at det allikevel er flere punkter som bør diskuteres og vurderes før rammeverket ferdigstilles og blir implementert i høyere utdanning. PS representerer lærerstudentene, og vårt høringsvar kommer til å ta utgangspunkt i konsekvensene dette har i forhold til våre utdanninger. PS ønsker også å påpeke at mye av diskusjonen rundt rammeverket er tatt i arbeidsgruppen, og dermed har det blitt lite offentlig debatt rundt dette, noe vi som studentorganisasjon savner.

Kvalifikasjonsrammeverket og profesjonsutdanningene

PS anerkjenner at rammeverket kan være et viktig verktøy for UH-sektoren, men vi er skeptiske til hvordan profesjonsutdanningene blir ivaretatt i et slikt rammeverk. Allmennlærerutdanningen og faglærerutdanningen faller i dag utenfor det foreslåtte rammeverket. PS mener at det er behov for å tydeliggjøre hvor disse utdanningene blir plassert inn i systemet siden de har lengre studieløp enn bachelorutdanningene.

Arbeidsgruppen har problematisert forholdet mellom det å beskrive og inndelegge grader og profesjonsutdanninger etter nivå. PS mener at forslaget til kvalifikasjonsrammeverk ikke vil ha mye å si for enkelte av lærerutdanningene slik det foreligger nå, da en allerede har eksisterende rammeplaner som styrer opplæringen. Rapporten poengterer at rammeplaner vil være et av elementene i et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. PS mener det er uklart hvilken av delene som vil ha forrang i det nye systemet; vil rammeverket styre rammeplanene eller omvendt?

Det er flere utdanninger som har det vi karakteriserer som en profesjonsbachelor og disse er basert på et bredere fagfelt enn en bachelor i ett spesifikt fag. Disse utdanningene samt allmennlærerutdanningen og faglærerutdanningen er bygd opp med et stort innslag av praktisk arbeid; både som prosjekter og som ren praksis under veiledning. PS ønsker at rammeverket i større grad ivaretar kompetanser som kandidaten tilegner seg i praksisfeltet. I Danmark sitt forslag til nasjonalt rammeverk har profesjonsutdanningene fått sin egen beskrivelse. PS er ikke enig i Danmarks måte å beskrive kvalifikasjonene slike utdannelser gir, men vi ser det som positivt at det der er gjort et forsøk på å ivareta profesjonsaspektet i profesjonsutdanningene. Begreper som dannelse og holdninger til faget er viktige, og bør også kobles sammen med en sosial dimensjon som vi ikke føler er ivaretatt i det norske forslaget.

Realkompetanse og profesjonsutdanninger

PS er positive til at man kan bli tatt opp til høyere utdanning basert på realkompetanse, men vi stiller oss kritiske til om hvorvidt man kan få avskrevet deler av en profesjonsutdanning basert på dette. PS mener at eventuelle avkortninger av lærerutdanningene basert på realkompetanse er uheldige for det foreligger særegne krav om blant annet skikkethet, som gjør at det skal være strenge krav i løpet av hele utdanningen. Det må derfor sikres at en eventuell avkorting ikke vanskeliggjør en reell skikkethetsvurdering av studenter. Vi mener også at en slik avkorting eventuelt må avgjøres av et utvalg med et større kvalitetssikringssystem enn det NOKUT i dag tilbyr. Hvis dette ansvaret skal ligge på institusjonsnivå må det sikres slik at avkorting av profesjonsutdanninger ikke gir en økonomisk gevinst for selve institusjonen. Det må sikres god inntakskvalitet til studier for å sikre at de læringsprosesser som skal skje har gode rammer.

Deskriptorene og læringsutbytte

Begrepene "kjenne til" – "ha kunnskap om" og "ha innsikt i" er ikke videre definert i rapporten, noe som PS finner svært uheldig. Slike runde begreper gir store rom for individuelle tilpasninger når institusjonene skal implementere dem.

Samtidig mener PS at disse deskriptorene ikke gjengir de ulike kompetansene studenter ved profesjonsutdanninger må tilegne seg. Det bør kunne stilles høyere krav knyttet til en kandidat med en bachelorgrad enn å kunne "kjenne til problemstillinger". At ingen deskriptorer angir at man skal kunne reflektere eller ha inngående, bred kunnskap eller innsikt svekker viktigheten av læringsutbyttet i undervisningen. PS er opptatt av at det skal stilles større krav.

PS er positive til at man setter fokus på læringsutbytte, hvis en ønsker et mer transparent system må man vise sammenhengen mellom ulike kvalifikasjoner og mulige veier i høyere utdanning.

Samtidig er det viktig for PS at en ikke får et for ensidig fokus på læringsutbytte da det er tendenser til at en kun konsentrerer seg om og måler resultater studentene produserer. Disse resultatene er avhengig av gode læringsstrategier, ressurser og prosesser. Det er også viktig at man ikke mister verdifulle "ikke målbare" aspekter i profesjonsutdanningenes læringsutbytte, som holdnings- og dannelsesaspektet.

Forholdet mellom rammeverket og EQF

Vi ser på det som en fordel at et nasjonalt rammeverk som tilnærmes det europeiske, vil forenkle studentutveksling til andre europeiske land, men ønsker å påpeke at begrepet "profesjon" også er knyttet til nasjonale standarder. En lærer utdannet i et annet land under andre utdanningsregimer kan ha andre tilnærminger til pedagogikk, og kanskje ikke like god kunnskap om nasjonale rammeverk og lover.

Implementeringen av kvalifikasjonsrammeverket

PS stiller seg undrende til om implementeringen av nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk kan skje innen 2010. Som nevnt over er det mange områder som må sikres slik at læringsutbytte blir beskrevet på en måte som møter kravet om arbeidslivsrelevans.

PS mener at dette er en prosess som man ikke kan forhaste. Institusjonenes behov må ligge til grunn, og derfor støtter PS Utdanningsforbundets forslag om at dette legges inn i institusjonenes årsplaner og andre viktige oppgaver. Det må også bli gitt en økonomisk ramme som sikrer en god implementering.

PS er usikre på om at det er mulig og nødvendig å utføre dette i det omfanget som er skissert da det ikke er alle kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanser som lar seg måle og innplasseres i et slikt rammeverk.

Kvalitetssikring

PS støtter Utdanningsforbundet i deres uttalelser om at det er et behov for rammer rundt dette som sikrer kvaliteten. Derfor støtter PS at det bør bli iverksatt en evaluering av det nasjonale rammeverket slik det er foreslått for det europeiske kvalifikasjonsrammeverket.

Med vennlig hilsen

For Pedagogstudentene i Utdanningsforbundet

Trine Berg Jacobsen
Leder

Karl Reksten Tellefsen
Nestleder